

N:o 8.

Ank. till Riksd. kansli den 4 mars 1892, kl. 5 e. m.

Andra Kammarens fjerde tillfälliga utskotts utlåtande n:r 2, i anledning af herr Oskar Nylanders motion om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om ändring i gällande bestämmelser rörande syner å indelta arméns soldattorp.

I en till krigskollegium, såsom svar å kollegii fråga af hvem syner å soldattorp borde förrättas, den 6 december 1834 aflåten skrifvelse har Kongl. Maj:t förordnat: att befälet bör inom viss stadgad tid undersöka, huru åboen fullgör sin pligt att vårda och underhålla det honom tilldelta torp dock utan rättighet att förelägga rust- eller rotehållare någon förbindelse, så framt han derå icke vill godvilligt ingå; hvaremot frågor om rust- och rotehållares åligganden böra gå genom Konungens befallningshafvande, som, efter inhemtande af förhållandet genom af kronobetjente och två nämndemän, i kompani-fullmäktiges närvaro, verkställd syn, eger i målet laglikmätigt förordnande meddela.

I enlighet med dessa bestämmelser har krigskollegium, på Kongl. Maj:ts i den nämnda skrifvelsen gifna befallning, den 11 mars 1835 utfärdat allmän kungörelse i ämnet.

Vid innevarande riksdag har herr *Oskar Nylander* i en inom Andra Kammaren väckt, till utskottet hänvisad motion, n:o 33, anført: att det af *Bih. till Riksd. Prot. 1892. 8 Saml. 2 Afd. 2 Band. 8 Häft. (N:o 8).*

länsman eller annan kronobetjent vid laga syn å soldattorp förda protokoll skall, enligt nu gällande bestämmelser, underställas Konungens befallningshafvandes stadfästelse, innan detsamma kan anses giltigt; men att det syntes motionären obehöfligt, att Konungens befallningshafvande i dylika frågor utfärda något förordnande eller resolution, alldenstund Konungens befallningshafvande i de ofta förekommande fall, då rust- och rotehållare förklara sig nöjda med syneförrättningen, ej har någon särskild anledning att — och gemenligen ej heller plägar — vidtaga några ändringar i syneprotokollet eller meddela andra föreskrifter än de, som angifvas i syneprotokollet. — Härtill komme vidare: att vederbörande rust- och rotehållare »vanligen» äro nödsakade att vidkännas de omkostnader, som lösen af dylikt förordnande medför, en utgift, som, utan att egentligen vara af behovet påkallad, blott bidrager till att öka den redan i sig tunga rust- och roteringsbördan; att, då protokoll vid ekonomiska besigtningar äro fria från stämpelavgift, de vid laga syner å soldattorp förda protokoll ej heller böra beläggas med dylik afgift; samt att borttagandet af i fråga varande bestämmelser dessutom skulle tjena till förenkling och lättnad i den expedition, som frågor af förevarande beskaffenhet medföra.

På dessa skäl föreslås i motionen:

»att Riksdagen tacktes i underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla om sådan ändring i nu gällande bestämmelser rörande syner å indelta arméns soldattorp, att syneprotokoll i de fall, då ingen klagan mot förrättningen inom föreskrifven tid framställes, må ega giltighet utan Konungens befallningshafvandes stadfästelse, eller att åtminstone Konungens befallningshafvandes förordnande i dylika frågor må utan afgift tillhandahållas vederbörande rust- och rotehållare.»

De bestämmelser rörande syner å arméns soldattorp, hvilka genom ofvan omförmälda kungörelse meddelats, synas utskottet fortfarande vara lämpliga och lända, enligt utskottets mening, till fördel äfven för rust- och rotehållare. Dessas lagliga åligganden med afseende å ryttare-, soldat- eller båtsmanstorp blifva nu pröfvade icke blott af synemännen — kronobetjent och två nämndemän — utan äfven af Konungens befallningshafvande, med hvilkens embetsåtgärd nästan alla frågor rörande indelningsverket blifvit förbundna. Väl må, såsom motionären framhåller, kunna antagas, att Konungens befallningshafvande i de fall, då rust- och rotehållare icke — såsom deras rätt gifvetvis är — hos Konungens befallningshafvande framställa något särskildt yrkande, sällan har anledning att ändra synemännens förslag; men om det till äfventyrs skulle inträffa, att synemännen misstagit sig om rust-

och rotehållarnes lagliga åligganden, så meddelar Konungens befallningshafvande tvifvels utan den ändring i synemännens förslag, dertill skälig anledning kan förefinnas. — Motionärens förmenande att rust- och rotehållare »vanligen» få vidkännas lösen för Konungens befallningshafvandes förordnande eller resolution i ärendet kan ej delas af utskottet, som tvärt om, på goda grunder, håller före, att Konungens befallningshafvandes beslut i ärendet redan nu bör — och »vanligen» också — meddelas utan någon kostnad för rust- och rotehållare. Till stöd härför vill utskottet åberopa det förhållande, att, på förfrågan hos vederbörande i icke mindre än 10 län, inom hvilka finnas ryttare-, soldat- eller båtsmanstorp, huru i fall som förevarande förefares, utskottet fått till svar, att Konungens befallningshafvandes beslut i ärende af den beskaffenhet, motionen afser, i dessa 10 län meddelas utan någon afgift för rust- och rotehållare.

På grund af hvad nu blifvit anfördt, hemställer utskottet,

att ifrågavarande motion ej må föranleda någon kam-
marens åtgärd.

Stockholm den 26 februari 1892.

På utskottets vägnar:

G. BRUZELIUS.

Reservation

af herr *C. M. Ekström*: »Instämmande i utskottets uppfattning beträffande Konungens befallningshafvandes skyldighet att redan nu afgiftsfritt lemna fastställelse uti ifrågavarande ärenden, kan jag ej dela utskottets åsigt

om nödvändigheten af att dylika syneförrättningar underställas Konungens befallningshafvandes fastställelse. Denna omväg, för att få syneförrättningen giltig, äfven i de fall, då alla parter äro med densamma nöjde, synes mig vara alldeles obehöflig samt kan till och med under stundom medföra olägenheter för rust- och rotehållarne. Enklast torde därför vara, att syneförrättaren afgiftsfritt hade skyldighet låta tillställa rotehållarne protokoll om syneförrättningen, öfver hvilken, i händelse af missnöje, besvär kunde inom viss föreskrifven tid hos Konungens befallningshafvande anföras; och anser jag därför att utskottet bort tillstyrka Riksdagen,

att i skrifvelse till Kongl. Maj:t hemställa om sådana ändringar i nu gällande bestämmelser, rörande syner å indelta arméns soldattorp, att, för giltighet af dylika syneförrättningar, Konungens befallningshafvandes fastställelse ej må erfordras.»